

Warszawa, dnia 28 maja 2012 r.

*a/e + wstawił KB, FP
Uchwała*

Szanowny Pan Przewodniczący
Kazimierz Kleina

**Komisja Budżetu i Finansów
Publicznych
Senat RP**

dotyczy: ustawy z dnia 5 listopada 2009r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

WNIOSEK

W dniu 25 maja 2012 r. Sejm przyjął uchwałę w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Decyzją Sejmu przepisy art. 17 oraz art. 91 ust. 1 i 2 tej ustawy zostają w całości uchylone.

W związku z powyższym pragnę zwrócić uwagę Pana Przewodniczącego na następujące okoliczności.

Uchwała Sejmu z 25 maja 2012 r. zapadła w trybie usuwania niezgodności w ustawie z 2009 r., wskazanych w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 stycznia 2012 r. (sygn. akt Kp 10/09). Trybunał Konstytucyjny wskazał wyraźnie, że **zgodnie z dyrektywą 94/149/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów** każda instytucja kredytowa, w tym także **spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa może tylko wówczas przyjmować depozyty, jeżeli uczestniczy w systemie gwarancji depozytów uznanym przez państwo** (art. 3 dyrektywy).

Aby kasy mogły dalej prowadzić swoją działalność, a depozyty członków były odpowiednio zabezpieczone, zmiany w ustawie z 2009 r. muszą w pełni uwzględniać wymogi dyrektywy 94/19/WE. Trybunał stwierdził w związku z tym zasadność interwencji ustawodawcy, albowiem ustawa z 2009 r. nie przewiduje obowiązkowego systemu gwarancji depozytów, co nie tylko może pociągnąć za sobą określone negatywne konsekwencje społeczne i ekonomiczne, lecz także jest niezgodne z prawem unijnym.

Z wielkim niepokojem należy więc przyjąć decyzję Sejmu, która utrzymuje ten zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny i niezgodny z prawem unijnym stan prawny. Skreślenie art. 91 ust. 1 i 2 nie spowoduje bowiem, że uczestnictwo kas w systemie gwarancji depozytów będzie obligatoryjne. Przeciwnie, decyzja Sejmu nie tylko oznacza zniesienie takiego obowiązku dla kas, lecz – co więcej - w pewnym sensie pogarsza jeszcze i tak już wadliwą regulację ustawy z 2009 r., gdyż eliminuje nawet te niedoskonałe rozwiązania, które w okresie przejściowym miały niejako wspierać mechanizmy bezpieczeństwa w odniesieniu do złożonych w kasach depozytów, a które były zawarte w przepisach art. 91 ust. 1 i 2. **Trudno też nie skonstatować, że również z czysto formalnego punktu widzenia Sejm nie wypełnił swojego zadania, jakim było usunięcie wskazanej przez Trybunał niezgodności. Decyzja Sejmu o uchyleniu art. 91 ust. 1 i 2 – o ile zostanie utrzymana – prowadzi bowiem do przedłożenia Prezydentowi do podpisu ustawy z pominięciem zakwestionowanych przez Trybunał przepisów art. 91 ust. 1 i 2, nie zaś poprawionej ustawy, do czego Sejm był zobowiązany mocą decyzji Prezydenta o zwrocie ustawy do Sejmu celem jej poprawienia (art. 122 ust. 4 Konstytucji).** Sytuacja, w której Prezydent zwraca ustawę do Sejmu celem usunięcia niezgodności jest sytuacją przeciwną względem tej, gdy Prezydent podpisuje ustawę z pominięciem przepisów, które Trybunał uznał za niezgodne z Konstytucją. Podjęcie przez Sejm w kształcie nadanym 25 maja 2012 r. prowadzi do powstania takiej sytuacji, jaka miałyby miejsce, gdyby Prezydent zdecydował się na podpisanie ustawy z pominięciem przepisów uznanych przez Trybunał za niezgodne z Konstytucją. Należy jednak podkreślić, że Prezydent podjął decyzję odmienną, uznając za konieczne przekazanie ustawy Sejmowi w celu jej poprawienia. Zaniechanie przez Sejm poprawienia ustawy w zakresie przepisów art. 91 skutkować będzie zatem wadliwością konstytucyjną trybu dojścia ustawy do skutku.

Gdyby ustawa z 5 listopada 2009 r. miała ostatecznie przyjąć kształt, wynikający z Uchwały z 25 maja br., mogłoby to mieć bardzo groźne i daleko idące następstwa nie tylko

dla blisko 2,5 milionowej rzeszy członków kas i ich rodzin, lecz także dla systemu finansowego państwa, którego dynamicznie rozwijające się kasy są istotnym elementem. Należy podkreślić, że **według stanu na grudzień 2011 r. liczba kas wraz z oddziałami wynosiła 1 934, aktywa kas wynosiły 15 791 308 000 zł., zaś kwota depozytów i udzielonych pożyczek wynosiła odpowiednio 14 518 201 000 zł. i 10 906 655 000 zł.**

Niezależnie więc od tego, że Uchwała Sejmu nie wykonuje wyroku Trybunału Konstytucyjnego, gdyż analogicznie jak ustawa z 2009 r. nie nakłada na kasy obowiązku uczestnictwa w systemie gwarancji depozytów, to potencjalne skutki społeczne i ekonomiczne jej wejścia w życie przemawiają w ocenie Kasy Krajowej za koniecznością podjęcia działań, które pozwoliłyby zapobiec destabilizacji kas.

Działania te – mając na względzie wyraźne wskazania Trybunału Konstytucyjnego - powinny polegać na zapewnieniu obowiązkowego uczestnictwa kas w systemie gwarancji depozytów poprzez wprowadzenie odpowiednich regulacji do ustawy z 5 listopada. Pożądane byłoby przy tym, aby przy okazji ich wprowadzania dokonano także odpowiednich zmian w ust. 3 artykułu 91 ustawy, którego materia pozostaje w ścisłym związku z ust. 1 i 2 i który – w razie zaniechania ich wprowadzenia – będzie w sposób nie budzący wątpliwości sprzeczny z ustawą zasadniczą. Zgodnie z przepisem art. 91 ust. 3 „W latach **2009-2010** w przypadku wyczerpania środków funduszu stabilizacyjnego, o którym mowa w art. 55 niniejszej ustawy, i wystąpieniu zagrożenia stabilności systemu spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, Narodowy Bank Polski może udzielić Kasie Krajowej kredytu krótkoterminowego, na uzupełnienie środków tego funduszu, w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 oraz art. 36 niniejszej ustawy, pod warunkiem ustanowienia odpowiedniego zabezpieczenia.”. W razie pozostawienia tego przepisu w niezmienionym brzmieniu Narodowy Bank Polski nie będzie mógł udzielać Kasie Krajowej kredytu krótkoterminowego pomimo wystąpienia przesłanek określonych w tym przepisie. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny „podstawową przesłanką racjonalności w tworzeniu prawa jest stanowienie regulacji, które mogą osiągnąć założone dla nich cele. Bez wątpienia wymogu takiego nie spełnia regulacja, która już w momencie jej wejścia w życie nie można znaleźć żadnego zastosowania, jest pusta i bezprzedmiotowa. Uchwalanie takich przepisów jest w oczywisty sposób nieracjonalne i narusza zasady poprawnej legislacji”. Jeżeli zatem Senat nie dokonałby w zakresie tego przepisu odpowiedniej poprawki, ustawa mogłaby podlegać ponownej kontroli Trybunału w trybie kontroli prewencyjnej, na co wyraźnie

wskazano w opinii Biura Legislacyjnego Sejmu z dnia 18 maja 2012 r. (BAS WAUiP 1108/12).

Z poważaniem

Adam Jedliński

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Kasy Krajowej